

PROGRAMA DE TREBALL: BARRIS I VILES MARINERES

Aquesta marca s'adreça a les poblacions litorals que conserven viva la cultura i l'activitat humana lligada del mar on els paisatges i els espais naturals marins, el patrimoni cultural material i immaterial, els sistemes d'interpretació i valoració, la indústria pesquera i les activitats nàutiques els donen identitat i permeten oferir experiències vinculades a la seva descoberta.

Les Viles Marineres tenen una forta personalitat marcada per alguns aspectes, com ara el caràcter històrico-cultural, gastronòmic, paisatgístic, o per promoure esdeveniments al voltant de la relació entre l'home i el mar.

Un **comitè d'experts** format per professionals destacats i reconeguts de diferents àmbits, i per representants de l'ACT, avalua i valida les sol·licituds d'accés a la marca, en base al compliment dels requisits que es descriuen a continuació.

En un termini màxim de cinc anys es procedirà a revisar la candidatura presentada per la població.

REQUISITS PER FORMAR PART DE LA MARCA

Consideracions prèvies

Catalunya ha estat la primera destinació que ha rebut la certificació *Biosphere Responsible Tourism* a escala mundial. Aquesta certificació garanteix que el viatger pot gaudir d'una experiència sostenible, contribuint a la conservació del seu patrimoni natural i cultural, i també a la millora de l'economia local i reduint l'impacte en el medi ambient. Els serveis i activitats que es vulguin adherir als programes de treball de l'ACT haurien de vetllar per la seva integració en el medi on es desenvolupen, donant prioritat a una política i estratègia a favor de la sostenibilitat, amb una oferta adreçada a tot tipus de viatgers, particularment sensible amb les persones amb discapacitat, mobilitat reduïda o necessitats especials. Les línies generals en què està basat el model turístic català són un turisme ambientalment sostenible, socialment inclusiu i universalment accessible.

Requisits generals

- Disposar de telèfon, d'adreça electrònica i de pàgina web de promoció turística actualitzada, com a mínim, en tres idiomes.
- El personal de les oficines de turisme pot atendre com a mínim en tres idiomes.
- El material promocional, tant online com off-line, està disponible com a mínim en tres idiomes.

Requisits específics

L'ajuntament ha de designar un **coordinador** per fer d'interlocutor amb l'ACT, que a més s'encarregarà de dinamitzar el projecte i vetllar per la seva bona marxa.

Cal complir amb els requisits que es detallen a continuació.

1. Tipologia de barri o vila

2. Existència de Béns Culturals d'Interès Nacional

3. “Caràcter” del barri o vila marinera
4. Criteris de vocació turística
5. Criteris de vocació de futur
6. Criteris de vocació de protecció del paisatge
7. Criteris d’accessibilitat per a persones amb discapacitats

1. Tipologia del “barri o vila marinera”

Poblacions litorals que tinguin port, activitat pesquera (confraria de pescadors i/o llotja de peix), activitat que tingui a veure amb els treballs al mar i/o vestigis molt evidents de la seva relació amb alguna temàtica concreta relacionada amb el mar (per exemple, els municipis indians).

També activitat turística, amb un nombre significatiu d’elements que n’avalin el caràcter mariner.

Podran formar part de la marca:

- Municipis amb una població màxima de 20.000 habitants.
- Barris concrets de municipis que superen els 20.000 habitants. Aquests barris han de:
 - Gaudir d’un fort caràcter i tradició pesquera o marinera.
 - Aquest barri ha de tenir un perímetre clarament delimitat i/o identificat. Al dossier de candidatura caldrà presentar específicament aquest perímetre mitjançant un mapa detallat.

2. Existència de Béns Culturals d’Interès Nacional (BCIN)

Tenir com a mínim dos BCIN a la població.

De manera excepcional, es podran validar sol·licituds de poblacions amb només un BCIN si tenen un mínim de dos elements catalogats a l’inventari del patrimoni cultural català, a la publicació *Això és Catalunya: Guia del Patrimoni Arquitectònic*, de la Direcció General de Turisme, o als catàlegs de masies i cases rurals dels municipis.

3. “Caràcter” del barri o vila marinera (cal destacar com a mínim en un eix):

El barri o vila ha de destacar com a mínim en un dels 4 eixos que es detallen a continuació i que fan visible la relació entre l’home i el mar.

1. **Històrico-cultural:** barris i viles que rememoren algun fet històric relacionat amb el caràcter mariner, com ara els municipis indians. Són municipis que destaquen pel seu:
 - Patrimoni cultural construït: Arquitectura i urbanisme litoral (fars, ports, construccions civils, barris de pescadors, fortificacions militars, masos fortificats i torres de defensa...). També hotels, zones residencials i edificis singulars que evoquin la tradició residencial i turística lligada al mar.

- Patrimoni cultural material: Existència i exposició d'embarcacions tradicionals (des de grans vaixells fins a embarcacions de pesca o de lleure) i/o objectes relacionats amb la temàtica. També equipaments com ara museus, centres d'interpretació, ecomuseus, aquaris, etc.
 - Patrimoni immaterial: Festes, llegendes, tradicions, activitats i formes de vida lligades al mar.
- 2. Gastronòmic**: barris i viles que promouen la cuina marinera i la recuperació de plats tradicionals. Són municipis que destaquen per la seva:
- Gastronomia: Jornades gastronòmiques, concursos, degustacions i altres tipus d'activitats que reivindicuin els productes locals lligats al mar i a la tradició marinera (peix, marisc, "ranxos" de pescadors, cremats...).
- 3. Paisatgístic**: barris i viles que posen en valor els paisatges litorals i/o marins. Són municipis que destaquen pel seu:
- Patrimoni natural i paisatges marins singulars i representatius del litoral català per la seva estructura ecològica o geològica. Espècies emblemàtiques i/o hàbitats naturals marins ben conservats amb sistemes de gestió que n'asseguren la protecció i valoració. Cales, platges i altres paratges singulars, jardins botànics, itineraris de descoberta i interpretació: camins de ronda, etc.
- 4. Promotor d'esdeveniments**: barris i viles que organitzen esdeveniments al voltant de la relació entre l'home i el mar.

En relació a l'eix mariner pel qual el barri o vila destaquí principalment, caldrà que la pròpia candidatura defineixi en una frase (màxim dues línies) aquell aspecte més característic, de major valor diferencial, pel qual mereix obtenir aquesta distinció.

Aquesta frase ha de poder funcionar com a "claim" específic per a la promoció del propi barri o vila, vinculant-lo a la tipologia de caràcter mariner més destacada en cada cas.

A part de destacar per com a mínim un dels eixos anteriors, el barri o vila ha de justificar l'acompliment del següents 5 criteris:

- Dos elements del patrimoni cultural construït i/o del patrimoni natural i paisatges marins singulars, ben conservats.
- Dues entitats/associacions actives que fomentin i difonguin el caràcter i el patrimoni mariner.
- Dues activitats/tradicions del patrimoni immaterial relacionats amb el caràcter de vila marinera.
- Dues activitats relacionades amb la valoració de l'oferta gastronòmica.

- Tres propostes d'oferta d'experiències turístiques singulars vinculades a l'activitat marinera i que difonguin els valors mariners.
 - Pesca turística, navegació amb embarcacions tradicionals, històriques i/o clàssiques, organització de tallers, visites guiades i rutes temàtiques a espais/activitats relacionats amb el patrimoni i la tradició marinera (lloges, oficis del mar, drassanes, cuina marinera, observació de fauna...).

4. Criteris de vocació turística (el barri o la vila marinera ha de justificar que com a mínim es compleixen 13 dels 17 criteris següents):

1. Oferta d'allotjament i restauració, amb plats de cuina marinera que utilitzin peix i marisc de la zona i productes de la terra.
2. Existència d'un col·lectiu de cuina o associació gastronòmica que vetlli per oferir una cuina arrelada al territori, i per promoure i valorar els productes locals i la qualitat.
3. Existència d'algun establiment comercial de venda de productes relacionats amb el mar: peix, conserves, licors, roba marinera, artesanía, material de nàutica...
4. Disposar d'oficina d'informació turística i/o punt d'informació de la Xarxa d'Oficines de Turisme de Catalunya, amb atenció com a mínim en tres idiomes.
5. Pla d'accions promocionals off-line.
6. Pla d'accions de promoció online que estigui alineat amb l'estratègia de l'Agència Catalana de Turisme i dels patronats. Aquests plans d'acció tindran caràcter anual.
7. Disposar de web de promoció turística, com a mínim en tres idiomes, que realci el caràcter de vila marinera.
8. Tenir presència i perfils a les xarxes socials.
9. Edició de newsletters i butlletins adreçats a bases de dades de públic professional i final, amb l'objectiu de promocionar la vila i els seus atractius turístics.
10. Senyalització dels recursos i serveis així com de l'accessibilitat als mateixos, remarcant-ne els elements vinculats al caràcter de vila marinera. Senyalització d'itineraris autoguiats per descobrir els elements més identificatius de la vila marinera.
11. Disposar d'un calendari de festivitats i celebració d'actes festius, entre els quals hi hagi com a mínim dos esdeveniments vinculats a la tradició marinera.
12. Disponibilitat d'espais coberts i a l'aire lliure per celebrar-hi actes festius.
13. Disponibilitat d'equipaments que donin suport a la valoració del caràcter mariner (museus tancats o a l'aire lliure, centres d'interpretació, ecomuseus, drassanes visitables...).
14. Realització de visites guiades a elements del patrimoni mariner.

15. Establir mesures de coordinació de l'estratègia turística entre el sector públic i el privat.
16. Establir polítiques per afavorir la qualitat de l'oferta dels serveis turístics.
17. Al barri o vila marinera hi ha una associació d'empreses relacionades amb l'activitat turística i el comerç.

5. Criteris de vocació de futur (el barri o vila marinera ha de justificar que com a mínim es compleixen 3 dels 4 criteris següents):

1. Polítiques de gestió de residus.
2. Polítiques i normativa de neteja, tant de l'àmbit de la vila marinera com de les instal·lacions portuàries (en terra i en mar) i/o dels itineraris de visita proposats.
3. Un programa de dinamització econòmica i social, i/o la creació d'ocupació vinculada a la conservació i valoració del patrimoni, paisatges i/o hàbitats litorals i als oficis mariners.
4. Oferir punts Wi-Fi públics de lliure accés.

6. Criteris de vocació de protecció del paisatge (el barri o la vila marinera ha de justificar que com a mínim es compleixen 6 dels 10 criteris següents):

1. Estètica homogènia i harmònica del conjunt global de les construccions arquitectòniques (edificacions, façanes, teulades, etc.) amb una carta de colors definida i pròpia de l'àmbit mariner. A justificar amb documentació gràfica.
2. Polítiques de protecció dels paisatges marins i dels espais naturals litorals, i de gestió integrada de les zones costaneres, en aquest cas seguint els criteris que proposen les polítiques regionals europees. *Bàsicament ICZM/MSP (Integrated Coastal Zone management o gestió Integrada de Zones Costaneres) en aquells aspectes relacionats amb la planificació turística.*
3. Incorporació en els documents de planificació urbanística (POUM) dels elements del patrimoni marítim promovent-ne la declaració com a BCIL o BCIN.
4. Disponibilitat de miradors sobre els paisatges litorals amb elements d'interpretació i de divulgació de la toponímia local.
5. Polítiques de gestió de la qualitat ambiental i de serveis de les platges i de zones de bany.
6. Informació sobre la disponibilitat d'accés amb transport públic.
7. Estratègies de promoció de les infraestructures de mobilitat sostenible: camins de ronda, passeigs marítims, carrils bici, itineraris a peu.
8. Oferta de places d'aparcament properes a l'àmbit de visita de la vila marinera.

9. Zones i nuclis amb pas exclusiu per als vianants.
10. Implementació d'accions i campanyes conjuntes per fomentar la compra i el consum de productes de proximitat.

7. Criteris d'accessibilitat per a persones amb discapacitats (físiques, de mobilitat, auditives, visuals, etc.) (el poble ha de justificar que es compleixen com a mínim 3 dels 5 criteris següents):

1. Disponibilitat d'informació turística adaptada per a persones amb discapacitat (física, de mobilitat, auditiva, visual, etc.).
2. Oferta de visites guiades i activitats turístiques de caire mariner adaptades a persones amb discapacitat (física, de mobilitat, auditiva, visual, etc.).
3. Polítiques, accions i mesures en favor de l'accessibilitat dels serveis turístics (atenció a persones amb discapacitat, formació en accessibilitat, adequació dels recursos, etc.).
4. Accessibilitat i mesures que fomentin l'aplicació d'ajustos i criteris d'accessibilitat en edificis i equipaments municipals (Ajuntament, oficina de turisme, CAP, piscina, etc.).
5. Accessibilitat i polítiques d'accessibilitat en l'espai públic a l'aire lliure (rampes, passamans, indicadors sonors, etc.).

Per sol·licitar l'adhesió a la marca Barris i Viles Marineres, l'ajuntament haurà de lliurar per correu electrònic a l'Agència Catalana de Turisme (bnubiola@gencat.cat) un **dossier de candidatura** que contingui:

- Explicació del caràcter de barri o vila marinera.
- Explicació i justificació de l'acompliment dels criteris que cal satisfer.
- Document que acrediti que hi ha el nombre mínim de BCIN detallat en els requisits.
- Document acreditatiu de l'oferta accessible al barri o vila.
- Acord del Ple Municipal per iniciar el procés.
- Tota aquella documentació addicional que es vulgui aportar per acreditar que es compleixen els requisits.
- Amb finalitat informativa, notificació sobre l'eventual possessió per part del barri o vila d'alguna distinció o certificat, ja sigui turístic o d'altres àmbits, emès per organismes tant nacionals com internacionals.